

Республика Татарстан
Исполнительный комитет
Бухарайского
сельского поселения Заинского
муниципального района

Ул. Новая, д. 4, с. Бухарай,
Заинский район, 423536

Телефон, факс 6-77-34. Электронный адрес: Buhar.zai@tatar.ru, сайт: www.Buhar.ucoz.ru

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Бохарай авыл жирлегенен
Башкарма комитеты

Яна урамы, 4нчейорт, Бохарай
авылы, Зэй районы, 423536

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

«01» ноября 2021 г.

№ 13

2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Бохарай авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау муниципаль программыны раслау турында

Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Аксар авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатында, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2007 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Бохарай авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Бохарай авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. “2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Бохарай авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау” муниципаль программыны расларга.

2. Әлеге каарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында, Зэй муниципаль районы рәсми сайтының «Авыл жирлекләре» бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.

3. Каар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге каарның үтәлешен контролльдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет
житәкчесе

Е.В. Груздева

Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге башкармакомитетының
2021-енның 01.11.
13 номерлы карагына күшүмтә.

“2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау” муниципаль программысы

Программаның паспорты

Программаны эшләү очен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның Төп максаты	Бохарай авыл жирлеге жирләрен саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чараларын гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Бохарай авыл жирлеге жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срокы	2021-2023 еллар
Көтелә торган нәтижәләр	Бозылган жирләрне торғызу, халыкның экологик иминлеген һәм көнкүреш сыйфатын яхшырту
Программаны гамәлгә ашыруны контролльдә тоту	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм алардан нәтижәле файдалану буенча жир хужаларының һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү. Бохарай авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен уздырыла

Программаны финанслаукул эмнэрөхөмчиганаклары, елл аргабүлөп	Финанслау чыганагы	Еллар			Тормыш ка ашыручор ындабарл ыгы
		2021	2022	2023	
	Жирле бюджет	1000,00 сум	1000,00 сум	1000,00 сум	3000,00 сум
Искәрмә: финанслаукуләмефаразланганхарактердаһәммуниципаль бюджет мөмкинлекләренисәпкәалып, ел саентөзәтмәләркертелергәтиеш.					

1. Муниципальпрограмманы тормышкаашыруныңтиешле олкәсендә ағымдагыт орышка характеристика һәм төпроблемалар

Жир - эйләнә-тирәмохитненмөһимөлеше, аннанфайдалану башка табигатьобъектлары: хайваннар, урманнар, файдалыказылмаларһәмжирастыбайлыкларының Жирдәнфайдаланмыйчаһәмандысакламыйчагына табигыйресурсларданфайдаланумөмкинтугел. Жиргә карата хужасызкарашозаккөттерми, зыян сала яки якынкиләчәктәэйләнә-тирәмохиткәзарарките, жирнеңсекекатламы туфракныжимерүгә, аның химик һәмрадиоактивпычрануынагынатүгел, ә бөтентабигатькомплексыныңэкологикначараюныакитерергәмәмкин.

“2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының Бохарай авылжирлеге территориясенә жирләрдән файдалану һәмаларны саклау” муниципаль программы (алгатаба Программа) жирресурсларыннаннәтижәлеһәмрациональфайдалануһәмикътисадныңгытумәнфәгатьләрендә идарәитүбуенчадәүләтсәясәтентормышкаашырунытәминитәторганжирләрнекуллануһәмсаклау оченуңайшартлартудыргаюнәлдерелгән.

Жирфондыныңшактыйкүләментөрлемаксатлардафайдалануэйләнә-тирәмохитәкосистемасыныңбарлыкзвеноларыныңтабигыйбөтенлегенсаклаубуенчабилгелебербурычларийкли. Табигаттәбарысы да үзарабәйләнгән. Шунакүрәберзвеноныңдөресәшчәнлегенбозу, урман булсынмыгул, хайваннардөньясы, жирбулсынмы, экосистеманыңдисбалансынаһәмбөтенлегебозылуугаките.

Жирдәнрациональфайдаланмау, аңакуллану объекты итепһәмхужасызкарашулбашкараторгандфункцияләрбозылуга, табигыйүзлекләрненкимүенәките.

Жирләрдәнрациональфайдаланутәминителгәндәгенәжирләрнесаклаунәтижәлебула ала.

Жирлекнентотрыклысоциаль-икътисадыйүсешпроблемаларыһәмжирлекхалкыныңэкологикякътаниминяшәшехәзәргеэтаптажирләрнесаклауһәмфайдаланумәсьәләләренхәлитүбеләнтыгызбәйләнгән.

Жирдектерриториясенәтөрлечәрөхсәтителгәнфайдаланудагыжиркишәрлекләре бар.

Авылхужалыгы жирләренә кергәнавылхужалыгы билгеләнешендә гежирләра ерчакы йиммәтлесанала.

Жирлектерриориясендә гекотулекләр техник торышыбуенчанигездә чиста диссанала. Көтулекләр шәхси ярдәмчехужалыклар тарафынан файдаланыла.

Көтулекләрдәге яшелазыктан кулланучыларның барысын да исәпкәалганда, табигый көтулекләргә қытлык юк. Жирлекнен барлык көтулекләр ендәяшелүләнжитәрлек.

Жирләрнең экологик торышы уртачаяхшыдип бәяләнә, әмма стихия летестәр барлыкка илгән рөхсәт сөзчүплекләр ейләнә-тирәмохиткәтискәрейогынтыясый һәм экологик хәлнекатлауданыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнен төп принциплары булып түбәндәгеләр тора: жирлек башкарма комитеты эшчәнлегенен законлылыгы һәм ачыклыгы, хисаплылык һәм контроль, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты жирләрне һәм туфракны пычрату, ярлыландыру, деградацияләү, бозу, юк иту һәм жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны кисәтү, булдырмый калудан, шулай ук жирләрдән, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендә ге жирләрдә туфракның үндирышлылыгын торғызу һәм жирләрне яхшырту өчен, рациональ файдалануны тәэмин итүдән гыйбарәт.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәгә бурычларны хәл иту күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш иту өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән файдалану һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшелусентеләрнесаклау һәм торғызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрнедеградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык кәшчәнлегенен башка тискәре (заарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жиркишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәтителгәнчә файдаланылмауны ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирләрнән файдалануны тәртипкәсалуга, яңажиркишәрлекләр нәйләнеш кәртүгә, авыл жирлегене инвестицион жәлепитүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрнен нәтижәле файдалану һәм саклау гаярдәмитәчәк.

Программа чараларынүтәүнәтижәсендә ту бәндәгеләр тәэмминителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатхарактеристикаларын яхшыру;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

3. Программаныресурсларбеләнтәэмнитү

Программаныгамәлгәашыружирле бюджет акчаларыхисабынабашкарьла. Программанытормышкаашыругабүлебиреләторганакчаларныңеллыкүләмчираттагыфинанселынаһем план чорына бюджет турында Совет карарыбеләнраслана.

Программада каралганчараларисемлегежирлек башкарма комитеты тарафыннантөзәтергәмөмкин.

Чыганаклар hәм чыгымнарюнәлешләре	Финанслаукуләме			
	Барысы	шулисәптән елларга булеп		
		2021	2022	2023
Жирле бюджет	3000,00	1000,00 сум	1000,00 сум	1000,00 сум

4. Муниципальпрограмманыңтөпчараларыисемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Бохарай авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауның hәм алардан файдалануның нәтиҗәлелегенарттырубуенчатуబәндәгечараларпланлаштырылган:

N п\п	Чараның исеме	Финанслаучыгана гы	Башкаручы	Башкару срогы	Жаваплы зат
1.	Жирлектерриториясендә дәжиркишәрлекләрен нэнрөхсәтителгәнфайдаланутөренигезендәфайдаланмауяисәаларданфайдаланмавынчаклаумакасатындажиркишәрлекләренкарау	Финансламыйча	Авыл жирлеге башкарма комитеты	Ел саен 1 июльгә кадәр	Башкарма комитет житәкчесе
2.	Авылжирлегетерриториясендә жирдәнфайдаланутәрт ибенҗайга сала торган норматив актларныңтәлешенти кшерү	Финансламыйча	Авылжирлегебашкарма комитеты	2021-2023 еллар	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Россия Федерациясенеңhәм Татарстан	Финансламыйча	Авылжирлегебашлыгы	Елгабермәртәбә	Авылжирлегебашлыгы

	Республикасының жир законнарынормалары нғражданнаржыеннар ындаанлату				
4.	Жирлекнең төркүпнүүлөрдөн төзекләндөрүү үйүнүүлүштөрү	Авылжирлөгө бюджеттер	Авылжирлөгеба шкарма комитеттер	2021-2023	Башкармакомитет житэкчесе
5.	Авылхужалыгы жирләренагачлар һәм куаклар, чүпүләннәре басып китүүдән саклау үйүнүүлүштөрү	Жирдән файдаланучылар ның үзсөздөвөлары	Жирнен урнашуурыныбүенча	Даими	Оешмажитәкчеләре, шәхсизатлар